

Terepmunka a laboratóriumban

Grinberg Daniella

“Az én világom, a Föld, roncsvilág. Az emberek tönkretették. Gyarapodtunk, tékoztunk, háborúztunk míg végül semmink se maradt, és meghaltunk. Nem raktunk féket sem étvágyunkra, sem öldöklésünkre; nem alkalmazkodtunk. Elpusztítottuk saját magunkat. De előbb elpusztítottuk a világot amelyen éltünk. A Földön már nincsenek erdők. A levegő szürke, az ég szürke, és mindig forróság van. Lakható, még mindig lakható a Föld – de nem úgy, mint ez a világ. Ez itt egy eleven világ, harmónia. Az én világom diszharmónia. Maguk, odonisták választották a sivatagot; mi Terra-lakók megcsináltuk magunknak...” Ursula K. Le Guin: A Kisemmizettek

A lineáris haladás mítoszai korlátozott értelmezést nyújtanak a technológiai változások megértéséhez. A modern önazonosság természetet és társadalmat elválasztó világfelfogása képtelen teljes egészében értelmezni a valóságot. A tudományos tudás különféle társadalmi, politikai és egymással versengő gazdasági kölcsönhatások terméke. A tágran értelmezett laboratórium terében a világ dolgai szorosan összefüggenek egymással, az elkülönített részek közötti kapcsolatok megértése kulcsfontosságú az ember hosszútávú létfenntartásához. Az ökológiai összeomlás emberi tényezői a modernizáció kezdetében gyökereznek. A modern gondolkodás a világot különálló kategóriák elvén keresztül értelmezi, ami alkalmatlan az összetett földrajzi folyamatok, a globális és a lokális összefüggések, valamint az egyéni és kollektív cselekvés hatásának megragadására. Ha a laboratóriumban végzett tudományos kutatás egy racionális és nagyrészt aszociális folyamat, mennyire képes feltárni a természeti világgal kapcsolatos univerzális igazságokat? Meghaladható az emberközpontú gondolkodás? Hihetünk egyszerre a tudományban, a vallásban, a kultúrában, a művészetben és a valóságértelmezés más, elhatárolt részeiben?

A *Terepmunka a laboratóriumban* című munkámban a természetkép és az emberi viszonyulás problematikájával foglalkozom, olyan konfliktusok feltérképezésén keresztül, melyek az emberi társadalom és az ökoszisztémák rendszerei között létrejövő kapcsolódásról szólnak. Olyan nagyhatású gondolkodók munkásságára támaszkodom, akik kritikus szemszögből elemzik a modern tudományos felfogás jellegét és ökológiai hatását. A tevékenységem

helyszínei olyan terek, ahol az ember beavatkozása és a természet szabályrendszerei abszurd módon konfrontálódnak. Ilyen helyszín például a gombatelep, a méhészet, a kisállatkereskedés, az üvegház vagy a természettudományi múzeum, ahol résztvevő-megfigyelőként jegyzetek és rögzíték pillanatokat. Rajzaim, szövegeim, képeim és hangfelvételeim alapja a megérzés alapú megfigyelés. A kutatás összessége vizuális dokumentációból, esszékből, interjúkból, talált tárgyakból és fotókból áll, ami a 2022-2025 között folytatott mesteri tanulmányaim során valósul meg.

2023 végén külföldi tanulmányutat tettem Bécsben, ahol reflektívabb, kísérletezőbb munkamódszert követtem. Ausztria múltjában felgyülemlett sokrétű természettudományi és antropológiai gyűjteménnyel foglalkoztam, illetve a kertépítészet európai hagyományaival. A helyi ipar-és képzőművészeti egyetemen folytatott tanulmányaim nagy hatással volt a fotográfia médiumával kapcsolatos gondolataimra, a megfigyelések külső helyszíneiről a sötétkamrába költöztem.

2023 áprilisában Viski Noémi, a K11 Labor kurátorának felkérésére önálló kiállításom nyílt a Budapest FotóFesztivál programjának keretében. A három részből álló helyspecifikus installációban a terepmunka fázisaival és azok különböző megjelenítésével – feljegyzésekkel teli kutatóasztallal, képekkel, kétsatornás hanginstallációval kísért vetítéssel – találkozhattak a látogatók. Ezzel a kiállítással a terepmunka során tapasztalt multiszenzoriális hatások visszaidézésével, illetve a nem emberi létezők, az állatok, növények és tárgyak perspektívájának előtérbe helyezésével hívtam be a fiktív laboratórium terébe a látogatókat. A tér hátsó részében egy tizenkét perces diavetítéssel egybekötött kétsatornás hanginstalláció helyezkedett el. A darabban személyes hangvételű interjú, amiben egy kisvállalkozó méhésztűzoltó megosztja a magyar és globális mezőgazdaság jelenlegi helyzetéről alkotott nézeteit, egy gombatelepen készült dokumentáció képszonifikációja, illetve terepfelvételek hallhatók. Az installáció megjelenésében reflektál a kiállítótér kultúrház jellegű építészetére, illetve a biológiai kutatások külső helyein ideiglenesen kialakított kutatóállomásokra emlékeztető előadótermekre, valamint idézi a 2021-es finnországi Erasmus tanulmányaim során látogatott Turku-félsziget csoporton található tengerbiológiai kutatóintézet terét is. A tér közepét egy kutató és egy művész dolgozóasztalának hibrid helyzete foglalja el. A fényképész technikai eszközei, azok alkatrészei, fényérzékeny papírok, vegyszerek, negatívok, jegyzetfüzetek, nyitott könyvek, papírstócok, vetőmagok, fermentálódó gombakultúra és micélium,

mikroszkóp, nyomatok, számítógép, egy megszállott kutató asztali konstellációjaként helyezkedik el. Az asztalon emellett található még három angol nyelvű esszé, amelyek címei *Buying Bees and Catching Swarms, From Comets to a Nuclear Anarchy és Reptile Pet Store*. Ezekben a *Terepmunka* különböző megfigyeléséről írok mikológiai szakirodalom, méhészeti szaklapok és egyéb, a helyszínekhez köthető írás bevonásával, a méhészet, a gombafarmok és az egzotikus kisállat-kereskedés világáról.

A diplomamunkám előkészítéseként egy 100 oldalas angol nyelvű kiadványba foglaltam a művészeti kutatás tartalmát, az elkövetkezendő egy évben pedig egy installáción dolgozom, amelyben az új képek kilépnek a kísérletezés dimenziójából és a projektet lezáró módon kerülnek bemutatásra, valamint egy grafikussal együttműködve véglegesítem az elkészült könyvet, amit publikálok a szakdolgozatom és a mestermunkám mellett.

összefoglalás

A *Terepmunka a laboratóriumban* című munkámban a természetkép és az emberi viszonyulás problematikájával foglalkozom, olyan konfliktusok feltérképezésén keresztül, melyek az emberi társadalom és az ökoszisztémák rendszerei között létrejövő kapcsolódásról szólnak. Olyan nagyhatású gondolkodók munkásságára támaszkodom, akik kritikus szemszögből elemzik a modern tudományos felfogás jellegét és ökológiai hatását. A tevékenységem helyszínei olyan terek, ahol az ember beavatkozása és a természet szabályrendszerei abszurd módon konfrontálódnak. Ilyen helyszín például a gombatelep, a méhészet, a kisállatkereskedés, az üvegház vagy a természettudományi múzeum, ahol résztvevő-megfigyelőként jegyzetek és rögzítések pillanatokat. A kutatás összessége vizuális dokumentációból, esszékből, interjúkból, talált tárgyakból és fotókból áll, ami a 2022-2025 között folytatott mesteri tanulmányaim során valósul meg. 2023 áprilisában a Budapest FotóFesztivál programjaként önálló kiállításom nyílt a K11 Laborban, ahol egy helyspecifikus installáció keretében mutattam be, jelenleg pedig egy angol nyelvű kiadványon és egy installáción dolgozom, ami publikálok a szakdolgozatom és a mestermunkám mellett.